Súd:	Okresný súd Bratislava III
Spisová značka:	11C/77/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1311215372
Dátum vydania rozhodnutia:	02. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Silvia Gandelová
ECLI:	ECLI:SK:OSBA3:2016:1311215372.17

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v konaní pred sudkyňou JUDr. Silviou Gandelovou, v právnej veci navrhovateľky : G. L., bytom O. č. 3, R., zastúpená advokátskou kanceláriou FARDOUS PARTNERS s.r.o., so sídlom Hlavná č. 6, Šaľa, IČO : 47241543, proti odporcovi : News and Media Holding a.s., so sídlom Einsteinova č. 25, Bratislava, IČO : 47256281, zastúpený advokátskou kanceláriou SCHWARZ advokáti s.r.o., so sídlom Podbrezovská č. 40, Bratislava, IČO : 36858258, o návrhu na ochranu osobnosti takto

r o z h o d o l :

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Vo zvyšku sa návrh zamieta.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom na začatie konania, ktorý bol súdu doručený dňa 21.12.2011, sa navrhovateľka domáhala, aby súd uložil odporcovi povinnosť ospravedlniť sa za nepravdivé tvrdenia publikované v denníku Plus JEDEN DEŇ zo dňa 18.5.2011, obsiahnuté v článku: „Moderátorka SuperStar F. (27) DLHUJE PENIAZE!“ zverejneného na titulnej strane denníka a v článku: „ Ján L.: Dlhuje nám peniaze! “ zverejneného na strane 14 - 15 denníka a to formou článku o rozmeroch minimálne 10 x 15 cm umiestneného na titulnej strane denníka Plus JEDEN DEŇ so zobrazením fotografie navrhovateľky, v ktorom odporca označí za nepravdivé tvrdenia, že:

- navrhovateľka mala počas svojho pobytu v Amerike bývať v dome v San Diegu u K. L., kde mala využívať starostlivosť C. a K. L.,
- navrhovateľka dlhuje peniaze Alene L. alebo Jánovi L.. Navrhovateľka zároveň žiadala, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť jej z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 40.000 eur a nahradiť jej trovy konania.

Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 18.5. 2011 bol v denníku na titulnej strane zverejnený článok odkazujúci na strany 14 a 15 denníka, v ktorom boli uverejnené viaceré nepravdivé alebo pravdu skresľujúce informácie týkajúce sa jej pobytu v USA v roku 2008. Článok bol napísaný na základe jednostranných a nepravdivých tvrdení C. L., podľa ktorých mala navrhovateľka v mesiaci november roku 2008 zadarmo bývať v dome u Aleny L., sestry Jána L., využívať ich pohostinnosť, požičiavať si peniaze z dôvodu, že žiadne peniaze nemala a keď sa mali spolu vyrovnať, navrhovateľka sa mala stiahnuť. Tieto uvedené a publikované tvrdenia sa nezakladajú na pravde, vážnym spôsobom zasiahli do sféry jej cti a dôstojnosti, nakoľko v nich bola vykreslená ako nemajetná, bezcharakterná a nevďačná osoba. Pred zverejnením predmetného článku nedostala žiadny priestor, ani príležitosť vyjadriť sa k týmto skutočnostiam, pravdivosť zverejnených informácii rozhodne popiera, dňa 14. 6. 2011 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne zaslala do redakcie odporcu žiadosť o opravu, v ktorej namietala nepravdivosť

informácií publikovaných v predmetnom článku, tvrdené skutočnosti doložila aj dôkazmi, z ktorých vyplýva, že mala počas svojho pobytu v USA zaplatený hotelový apartmán a preto nemala dôvod bývať v dome u K. L.. Navrhovateľka súčasne s podaním žiadosti o opravu požiadala odporcu aj o zverejnenie ospravedlnenia a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur. Odporca navrhnutý text opravy nezverejnil, ani iným spôsobom na žiadosť navrhovateľky nereagoval. Predmetné konanie odporcu navrhovateľka kvalifikovala ako neoprávnený zásah do osobnostných práv, ako zásah do jej občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia a jej dobrého mena. Je mediálne a verejne známou osobou, vybudovala si povesť úspešnej speváčky a televíznej moderátorky. Vykreslenie ako nedôveryhodnej a nevďačnej osoby v celoslovenskom printovom médiu podstatne znížilo vážnosť jej postavenia nielen v profesijných kruhoch, ale i medzi širokou verejnosťou, ktorej miera popularity je rozhodujúca a určujúca i pre úspešnosť jej umeleckej činnosti. Navrhovateľka ďalej pripomína, že odporca neoprávnene zasiahol do jej osobnostných práv v čase, kedy vďaka moderovaniu známej televíznej relácie sa nachádzala na vrchole svojej popularity a zároveň aj pod zvýšeným dohľadom a záujmom verejnosti o jej osobu.

Rozsudkom zo dňa 06.05.2014 č.k.11C/77/2011-195 súd zaviazal odporcu sa navrhovateľke písomne ospravedlniť za nepravdivé tvrdenia publikované v denníku Plus JEDEN DEŇ zo dňa 18.5.2011, obsiahnuté v článku : „Moderátorka SuperStar F. (27) DLHUJE PENIAZE!“ zverejneného na titulnej strane denníka a v článku: „Ján L.: Dlhuje nám peniaze!“ zverejneného na str. 14-15 denníka a to formou článku o rozmeroch minimálne 10x15 cm, umiestneného na titulnej strane denníka Plus JEDEN DEŇ so zobrazením fotografie navrhovateľky, v ktorom označí za nepravdivé tvrdenia, že navrhovateľka mala počas svojho pobytu v Amerike bývať v dome s San Diegu u K. L., kde mala využívať starostlivosť C. a K. L. a že navrhovateľka dlhuje peniaze K. L. alebo C. L. a to v lehote 15- tich dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Zároveň rozhodol o povinnosti zaplatiť navrhovateľke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, vo zvyšku návrh zamietol.

Na odvolanie navrhovateľky Krajský súd v Bratislave rozhodnutím zo dňa 31.08.2015 č.k. 4Co/795/2014-238 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti nemajetkovej ujmy zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v danom prípade nie je postačujúce zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia najmä preto, že dôstojnosť a česť navrhovateľky bola znížená v značnej miere a preto má navrhovateľka právo domáhať sa aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nestotožnil sa so záverom, že pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy možno brať do úvahy skutočnosť, že zákonodarca obetiach násilných trestných činov priznáva náhradu nemajetkovej ujmy maximálne vo výške 3.520 eur, nie je namieste porovnávať primeranosť výšky nemajetkovej ujmy s odškodnením obetiach násilných trestných činov, nakoľko ide o limitované odškodnenia, ktoré poškodeným poskytuje ministerstvo spravodlivosti v osobitnom konaním. Vyhodnotenie okolností nároku navrhovateľky na nemajetkovú ujmu je preto nedostatočné a nepreskúmateľné je aj odôvodnenie v napadnutej časti rozsudku. Nedostatok riadneho odôvodnenia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, preto rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti zrušil.

Navrhovateľka poukázala na viaceré súdne rozhodnutia, ktoré priznali značne vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy. Náhradu vo výške 40.000 eur považuje za dôvodnú, poukazovala na okolnosti, za ktorých k porušeniu jej práva došlo a intenzitu tohto porušenia. Z vykonaného dokazovania je podľa nej zrejmé, že odporca o navrhovateľke zverejnil nepravdivé informácie v denníku s celoštátnou pôsobnosťou, účelom ktorých bolo navrhovateľku vykresliť ako osobu, ktorá si neváži pohostinnosť svojich známych, zneužíva ju, jej nevďačná, neplní si svoje záväzky. Je zrejmé, že hlavným zámerom odporcu bolo šokovať verejnosť, priniesť čitateľovi bombastické, i keď nepravdivé informácie a tým zvýšiť predajnosť svojho denníka. Poukazovala na skutočnosť, že práve miera zavinenia pôvodcu zásahu je jednou zo základných okolností, na ktorom by súd mal prihliadať pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy. Poukázala na to, že aj Ústavný súd Slovenskej republiky zdôraznil, že primerané zadosťučinenie nemá plniť iba funkciu satisfakčnú, ale aj preventívnu. Na túto funkciu primeraného zadosťučinenia je potrebné myslieť pri určovaní výšky. Navrhovateľka má za to, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur, vzhľadom na okolnosti a intenzitu zásahu, nie je primeraná, nie je dostatočná a to tak z pohľadu plnenia sankčnej funkcie, ako aj funkcie preventívnej.

Odporca uviedol, že požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 eur je zjavne neprimeraná, významným spôsobom presahuje výšku náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných

činov, ktorých ujma v porovnaní s údajnou ujmou navrhovateľky, je podľa názoru odporcu podstatne vyššia. Podľa názoru odporcu náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur priznaná súdom je dostatočná ako satisfakcia za nemajetkovú ujmu vzniknutú v dôsledku predmetného článku. V danom prípade nie sú splnené hmotnoprávne predpoklady na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo vyššej sume a preto navrhujem, aby súd žalobu vo zvyšnom rozsahu zamietol.

Ustanovenie § 11 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) upravuje právo fyzickej osoby na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.
V zmysle § 13 odseku 2 a 3 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Súd sa v tomto rozhodnutí zaoberal iba výškou priznanej nemajetkovej ujmy a jej odôvodnením.

Výšku nemajetkovej súd určil s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto dve kritériá predstavujú v zmysle ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka základné mantinely, medzi ktorými sa súd môže pohybovať.

Právna úprava neustanovuje presnú výšku nemajetkového zadosťučinenia, túto určuje súd v súlade s procesnou zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Voľná úvaha súdu však nemôže byť bezbrehá a ničím neobmedzená. Priznaná peňažná náhrada by vždy mala byť proporcionálna ku vzniknutej nemajetkovej ujme. Pre súd by rozhodujúcou mala byť predovšetkým sankčná funkcia peňažného zadosťučinenia, t. j. zmiernenie ujmy.

Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len ESĽP) už v rozsudku z roku 1995 (Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo) uviedol, že náhrada za poškodenie dobrej povesti musí byť rozumne primeraná vo vzťahu k utrpenej ujme na dobrej povesti a že priznanie neprimerane vysokej náhrady za poškodenie dobrej povesti je v rozpore s článkom 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“).

ESĽP judikoval, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia, alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (viď napríklad rozhodnutie Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko č. 6372/06, bod 66). Aj preto prirovnanie priznanej výšky nemajetkovej ujmy s výškou náhrady nemajetkovej ujmy obetiam násilných trestných činov (päťdesiat násobok minimálnej mzdy, čo predstavuje v roku 2016 maximálne sumu 20.250 eur) je dôvodná.
Na kritériá pri rozhodovaní, primeranosť, na nutnosť vychádzať pri jej určení z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy a zohľadniť výšku náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo je priznávaná obetiam násilných trestných činov poukázal aj Ústavný súd Slovenskej republiky napríklad v rozhodnutí IV. ÚS 492/2013 z 18.apríla 2013.

Aj kritériá primeranosti, tvorené dlhoročnou rozhodovacou praxou, predstavujú mantinely ktoré určujú, či výška priznanej náhrady vzhľadom primeranosti a vhodnosti nezakladá stav porušenia článku 10 ods. 1 Dohovoru. Výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúci sa poškodenia dobrej povesti (Público-Comunicacao Social, S.A v. Portugalsko). Rozsudky slovenských súdov, ktoré citovala navrhovateľka, ako príklad priznanej nemajetkovej ujmy, však boli extrémom, nie bežnou súdnou praxou.
Práve preto sa súd zaoberal výškou priznaného odškodnenia, o ktorých rozhodol ESĽP v prípade porušenia článku 10 Dohovoru (sloboda prejavu), ktoré je z pohľadu súdu relevantné pri porovnávaní

výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka.
ESĽP priznal vo veci Ringier Axel Springer v Slovensko no. 21666/09 zo dňa 07.01.2014 sumu 5.850 eur, vo veci Ringier Axel Springer v Slovensko no. 37986/09 sumu 9.750 eur, vo veci Ringier Axel Springer v Slovensko no. 11867/09 sumu 5.850 eur, vo veci Klein v Slovensko no. 72208/01 sumu 6.000 eur, vo veci Hrico v Slovensko no. 49418/99 sumu 1.000 eur, Marônek v Slovensko no. 32686/96-žiadnu sumu, uviedol, že konštatovanie porušenia je dostatočné.

Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že náhrada musí byť primeraná konkrétnym okolnostiam a povahe skutku, ktorým bola poškodená dobrá povesť. Pri určovaní výšky náhrady treba zohľadniť to, či poškodený preukázal, že mu vznikla skutočná finančná strata, alebo škoda. Pričom pri určovaní výšky náhrady treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad Flux v.Moldavsko č. 28702/03, bod 34, Steel a Moris v. Spojené kráľovstvo č. 68416/01).

Súd zvážil, že v prejednávanom prípade sa jednalo o verejne známu osobu, táto skutočnosť pripúšťa vyššiu mieru kritiky. Na druhej strane sa obsah článku týkal súkromia navrhovateľky, dovolenky z roku 2008, pričom článok bol vydaný v roku 2011. Svedkovia potvrdili, že nepravdivé tvrdenia navrhovateľku negatívne zasiahli. Svedok Peter Košč uviedol, že po uverejnení predmetného článku, po jeho negatívnej odozve, odstúpil od ďalšej spolupráce s navrhovateľkou. Čo sa týka závažnosti vzniknutej ujmy, navrhovateľka preukázala, že nepravdivá informácia zasiahla do spolupráce so svedkom Kočšom, ktorý ju po zverejnení článku ako sponzor už nepodporoval. Toto potvrdila aj svedkyňa Práznovská. Na druhej strane navrhovateľka konkrétnu výšku finančnej ujmy, či straty, v konaní nepreukázala. Ani svedok sa nevyjadroval ku finančným otázkam predtým plánovanej spolupráce, či sponzorských darov.
Okolnosti, za ktorých predmetný článok vyšiel, možno zhrnúť do konštatovania, že navrhovateľka v čase zverejnenia článku bola mediálne známa osoba, v tom čase, ako sama uviedla, bola tvárou, moderovala, dva televízne projekty. V konaní nebol preukázaný zlý úmysel autora článku navrhovateľke poškodiť, nešlo výslovne o škandalizáciu osoby navrhovateľky, aj keď odporca tvrdenia Jána Kortiša zverejnil bez overenia poskytnutých informácii. Jednalo sa o jediný článok, čiže dĺžka protiprávneho konania bola minimálna. Protiprávne konanie sa neopakovalo, ani jeho intenzita sa nezvyšovala. Článok nepôsobil agresívne.

Sama navrhovateľka tvrdila, že v čase keď vyšiel predmetný článok, bola súčasťou veľkého projektu, umiestňovala sa na vysokých pozíciách v hudobných anketách, verejnosť ju intenzívne pozitívne vnímala, ako empatického, veľmi pozitívneho človeka. Aj preto súd argumentoval, že na vnímaní navrhovateľky verejnosťou sa nič podstatné ani po zverejnení článku nezmenilo, nakoľko v diváckej ankete Slávik získala najvyššie ocenenie v kategórii speváčka roka v roku 2011, aj v roku 2012. Anketa „Slávik“ bola diváckou anketou najobľúbenejšieho interpreta slovenskej populárnej hudby a práve čitatelia, diváci, hlasovali, pričom nie je pravdou, že by divácka anketa reagovala a odrážala kvalitu umeleckej tvorby, tak ako to tvrdila navrhovateľka. Víťazstvo navrhovateľky v diváckej ankete svedčí o jej celkovej obľube, aj diváci, či poslucháči, ju po zverejnení článku inak nevnímali, čoho dôkazom bolo práve víťazstvo v diváckej ankete Slávik.
Krajský súd v rozhodnutí neuviedol žiadny právny názor týkajúci sa výšky nemajetkovej ujmy. Zo skutočnosti, že rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie, súd prvého stupňa usúdil, že priznaná výška nemajetkovej ujmy je nedostatočná. Zohľadňujúc vyššie uvedené kritériá a skutočnosti, súd dospel ku záveru, že finančné zadosťučinenie spolu vo výške 8.000 eur je postačujúce a zohľadňuje aj závažnosť vzniknutej ujmy, aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Takto určená výška nemajetkovej ujmy plní prvoradú satisfakčnú aj sankčnú úlohu, aj keď sankčná funkcia je vo vzťahu ku satisfakčnej len vedľajšia. Vo zvyšku návrh zamietol, nakoľko navrhovateľkin návrh na zaplatenie nemajetkovej ujmy prevyšujúcej 8.000 eur (žiadala 40.000 eur) považoval za nedôvodný vzhľadom na okolnosti prejednávaného prípadu a závažnosť preukázanej vzniknutej ujmy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Bratislave.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.
Odvolanie musí byť podpísané a datované a teba ho predložiť vrátane príloh v takom počte rovnopisov, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p.; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré neboli uplatnené; rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho posúdenia veci.
Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.